

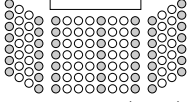
Analiza 3: 1. kolokvij2. 12. 2019 16⁰⁰

Čas pisanja je 120 minut. Možno je doseči 100 točk. Vse odgovore dobro utemeljite. Veliko uspeha!

 Ime in priimek

1	
2	
3	
4	
Σ	

Sedež (2.05)

Vpisna številka

1. naloga (25 točk)

Dana naj bo krivulja $\mathcal{C}$ s parametrizacijo

$$\vec{r}(t) = (2t, ct^2, \frac{t^3}{3}) \quad t \in \mathbb{R}.$$

a) Naj bo $c = 1$. Izračunaj dolžino dela krivulje $\mathcal{C}$ med točkama $(0, 0, 0)$ in $(6, 9, 9)$.

b) Določi konstanto $c \in \mathbb{R}$ tako, da bo tangentna premica skozi vsako točko krivulje $\mathcal{C}$ sekala krivuljo

$$\mathcal{K} = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3; z = 0, 8y = x^2\}.$$

Rešitev:

Dolžina krivulje je

$$\begin{aligned} L &= \int_0^3 |\dot{\vec{r}}| dt = \int_0^3 \sqrt{2^2 + (2t)^2 + (t^2)^2} dt = \int_0^3 \sqrt{4 + 4t^2 + t^4} dt = \\ &= \int_0^3 \sqrt{(t^2 + 2)^2} dt = \int_0^3 (2 + t^2) dt = 15. \end{aligned}$$

Tangentna premica je oblike

$$\tilde{x} = 2t + v2 \quad \tilde{y} = ct^2 + v2ct \quad 0 = \tilde{z} = \frac{t^3}{3} + vt^2.$$

Iz zadnje enačbe dobimo $v = -\frac{t}{3}$, kar nam da

$$\tilde{x} = \frac{4t}{3} \quad \tilde{y} = \frac{ct^2}{3}.$$

Ker mora veljati $\tilde{8y} = \tilde{x}^2$, dobimo $c = \frac{2}{3}$, rezultat je torej

$$\vec{r}(t) = (2t, \frac{2}{3}t^2, \frac{t^3}{3}).$$

2. naloga (25 točk)

Izračunaj volumen telesa

$$V = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3; x^2 + y^2 \leq z \leq 2x\}.$$

Rešitev:

Če pogledamo neenakost $x^2 + y^2 \leq 2x$ vidimo, da v (xy) -ravnini gre za območje $D : (x-1)^2 + y^2 \leq 1$. V cilindričnih koordinatah dobimo

$$\begin{aligned} V &= \iint_D dx dy \int_{x^2+y^2}^{2x} dz = \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} d\varphi \int_0^{2\cos\varphi} r dr \int_{r^2}^{2r\cos\varphi} dz = \\ &= \frac{4}{3} \int_{-\frac{\pi}{2}}^{\frac{\pi}{2}} \cos^4\varphi d\varphi = \frac{\pi}{2}. \end{aligned}$$

3. naloga (25 točk)

Dana naj bo ploskev $\mathcal{P}$ s parametrizacijo

$$\sigma(\varphi, z) = (e^{-z^2} \cos^2 z \cos \varphi, e^{-z^2} \cos^2 z \sin \varphi, z) \quad \varphi \in [0, 2\pi], \quad z \in [0, \infty)$$

in vektorsko polje

$$\vec{v} = (y^2, yz, -2xy - \frac{z^2}{2}).$$

a) Skiciraj ploskev $\mathcal{P}$.

b) Izračunaj $\iint_{\mathcal{P}} \vec{v} \cdot d\vec{S}$, kjer je ploskev $\mathcal{P}$ orientirana z normalnim vektorskim poljem, ki kaže stran od z -osi.

Nasvet: S pomočjo Gaussovega izreka pokažite, da je integral polja $\vec{v}$ po ploskvi $\mathcal{P}$ enak integralu polja $\vec{v}$ po krogu $K = \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3; x^2 + y^2 \leq 1, z = 0\}$ in ga nato izračunajte.

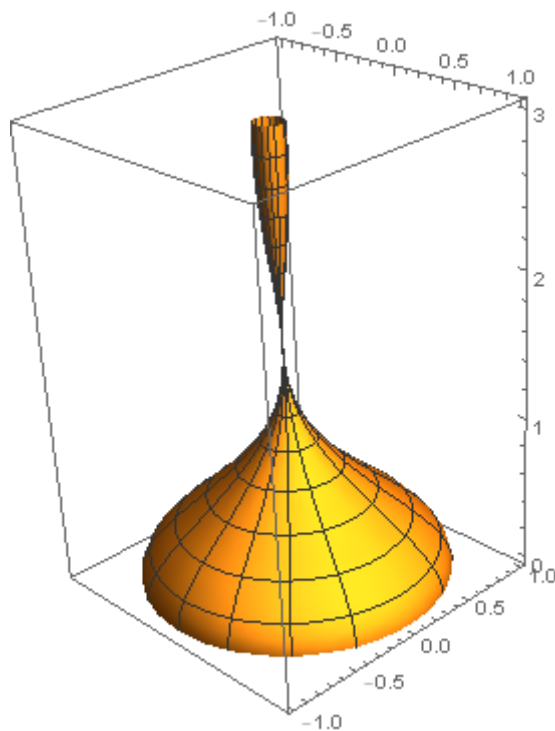
Rešitev:

Ker ima $\vec{v}$ ničelno divergenco, je

$$\iint_{\mathcal{P}} \vec{v} \cdot d\vec{S} = - \iint_K \vec{v} \cdot d\vec{S},$$

kjer je K krog s središčem v $(0, 0)$ in radijem 1, orientiran z normalnim poljem $(0, 0, -1)$. Dobimo torej

$$\begin{aligned} - \iint_K \vec{v} \cdot d\vec{S} &= - \iint_K (y^2, 0, -2xy) \cdot (0, 0, -1) dx dy = \\ \iint_K (-2xy) dx dy &= - \int_0^{2\pi} d\varphi \int_0^1 r dr (2r^2 \sin \varphi \cos \varphi) = 0. \end{aligned}$$

4. naloga (25 točk)

Za $a \geq 0$ naj bo dan integral s parametrom

$$I(a) = \int_0^\infty \frac{\ln(1 + ax^4)}{x^3} dx.$$

- a) Določi konvergenčno območje integrala $I(a)$.
- b) Pokaži, da integral $I(a)$ konvergira enakomerno na omejenih podmnožicah konvergenčnega območja.
- c) Izračunaj $I(a)$.

Rešitev:

$I(0) = 0$. Če $a > 0$ imamo potem je

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\ln(1 + ax^4)}{x^3} = 0,$$

torej je funkcija omejena pri spodnji meji $x = 0$, za konvergenco v $x \rightarrow \infty$ pa lahko zapišemo

$$\int_0^\infty \frac{\ln(1 + ax^4)}{x^3} dx = \int_0^\infty \frac{\frac{\ln(1+ax^4)}{x}}{x^2} dx,$$

ker je

$$\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\ln(1 + ax^4)}{x} = 0$$

integral konvergira.

Integral $\int_0^\infty \frac{\ln(1+ax^4)}{x^3} dx$ konvergira enakomerno po Weierstrassovem kriteriju na vsakem intervalu $[0, M]$, saj imamo oceno

$$\frac{\ln(1 + ax^4)}{x^3} \leq \frac{\ln(1 + Mx^4)}{x^3} \quad \text{za vsak } a \in [0, M].$$

Velja

$$I'(a) = \int_0^\infty \frac{x}{1 + ax^4} dx = \frac{\pi}{4\sqrt{a}},$$

za $a > 0$, saj $\int_0^\infty \frac{x}{1+ax^4} dx$ konvergira enakomerno po Weierstrassovem kriteriju na vsakem intervalu $[c, d] \subset (0, \infty)$, saj imamo oceno

$$\frac{x}{1 + ax^4} \leq \frac{x}{1 + cx^4} \quad \text{za vsak } a \in [c, d].$$

Torej je $I(a) = \frac{\pi}{2}\sqrt{a} + C$.

Iz enakomerne konvergence integrala $I(a)$ sledi, da je funkcija $I(a)$ zvezna v točki $a = 0$ in je torej $C = 0$ in rezultat je

$$I(a) = \frac{\pi}{2}\sqrt{a}.$$